

РОБЪРТ БЛОХ

КОШМАР НОМЕР ЧЕТИРИ

Превод от английски: [Неизвестен], 1973

chitanka.info

Когато прочетохме във вечерния вестник бележка за някакъв полуумен изобретател от Джорджия, който уж бил измислил метод да се печата направо върху въздуха, ние решихме, че това е някаква шега.

Не димни и телевизионни сигнали, а нов апарат, който печата думи направо върху въздуха, и то така стабилно, че вятърът не може да ги разпръсне.

Така беше написано във вестника. Но какво представлява една вестникарска бележка, за да я приемаш сериозно? На такова нещо можеш само да се посмееш. Или пък да кажеш на жена си:

— Интересно какво ще измислят следващия път!

Повечето от читателите сигурно дори не са й обърнали внимание. Толкова повече бяха смаяни всички, когато рекламните агенции се уловиха за тази идея.

Спомням си как една сутрин, поглеждайки през прозореца, видях да висят във въздуха думи (представете си, във въздуха висят букви — черни и тлъсти!) и прочетох:

„Приятелю, не си ли забравил да си купиш днеска добро разхлабително?“

Спомням си, че замижах.

Буквите бяха като че ли напечатани с печатарско мастило, но същевременно изглеждаха съвсем твърди. Би било невъзможно да ги поместиш.

Всичко започна така. А когато излязох от къщи, отивайки на работа, от улицата видях още реклами:

„Сапунът «Мукс» е целебен за кожата!“

„Предадохте ли кожените си дрехи за съхраняване през лятото?“

„Днес сменете маслото в скоростната си кутия!“

Пътуващите в автобуса бяха поразени. Засега само толкова.

По начало буквите бяха неголеми, всичко на всичко някакъв си половин метър, черни и на бял фон:

„За младите — коскен-кола!“

Скоро след това вече можеше да видиш посред бял ден хора с големи спринцовки, от които те изстискваха букви. Хората се събираха на групички и наблюдаваха как се прави това.

Новият вид реклама стана обект на естрадни шеги и фейлетони, за нея се съчиняваха песнички.

Все още обаче никой не беше писал възмутени писма до вестниците.

А текстовете ставаха все повече и се появяваха
над оградите,
над пътищата,
над къщите

и улиците започнаха да се задушават от безкрайните обявления.

Накъдето и да се обърнеш — навсякъде чернеят думи. Домакините даваха под съд рекламодателите, но нали въздухът не принадлежи на никого! Така решиха съдиите.

Шофьорите се оплакваха, че не виждат пътя от рекламите. Рязко се увеличи броят на нещастните случаи.

Загиваха хора, но рекламите оставаха. Затова, че трябва да се купува повече хляб, затова, че трябва да се купуват средства, подпомагащи смилането на хляба, затова, че трябва да се купуват разхлабителни, подпомагащи очистването на червата от хляба, когато той бъде смлян. След това от само себе си се разбира, че пак е необходима реклама за хляба.

Така си вървеше и ние сигурно бихме свикнали след време, ако буквите не започнаха да стават по-големи и по-дебели. Първоначално половин метър. След това един метър. След това два метра при дебелина от половин метър. Въздухът почерня и съвсем се зацапа.

Беше в ход някакво тайно вещество, от чиято миризма на хората им се повръщаше. Вярно е, че то не беше вредно. Тогава се появи нова реклама: „Срещу повръщане взимайте понарол!“

Срещу всяко заболяване се намираще лекарство — срещу всяко освен срещу слепотата и полудяването и срещу зрелището на тези вечни реклами, от които нямаше никъде спасение. Те се извиваха сред въжетата за простирание в покрайнините, плуваха над плавателните басейни и градините, преграждаха улиците и като черен облак висяха над града...

„Най-меката тоалетна хартия!“

„Седмица на усилено потребление!“

„От змиорките можеш да се избавиш!“

„Отслабвайте с удоволствие!“

След това рекламите станаха цветни и светлинни, за да могат да се виждат и през нощта. Веднага след това случаите на слепота и

умопобъркване зачестиха. Всички обикновени реклами изчезнаха, тъй като новият метод беше по-евтин и носеше повече печалби.

Появи се само едно неудобство. Думите започнаха да се сблъскват една с друга. Погледнеш през прозореца и виждаш, че цялото небе е покрито с размазани букви...

Освен всичко изведнъж измислиха как да използват насекомите. Вече не зная дали им бяха направили някакво присаждане, или ги бяха натъпкали по някакъв начин, за да могат сами да пишат думи. Във всеки случай спринцовките изчезнаха. Сега буквите излизаха от насекомите. Нямахте съмнение, че те се отглеждат в някакво рекламно бюро.

Изобретение на поредния гений...

Разбира се, беше направен опит да се внесат нови закони — както винаги, когато е късно да се предприеме каквото и да е. И сега беше късно. Насекомите вече се бяха разпръснали навсякъде. Черни рояци и облаци от насекоми изригваха букви от дебелите си коремчета. Спазваше се някакво разделение на труда: една буболечка правеше чертичка, друга — запетая, а трета — точка.

Сами разбирате, че това беше началото на края.

Прекалено много насекоми.

Прекалено трудно беше да се обучават и прекалено трудно да се контролират. И те започнаха да се размножават неудържимо.

Да се размножават, да летят навсякъде и всичко да изяждат.

Те се тъпчеха в сандъците с разхлабително, прояждаха всякакви опаковки. Пробиваха дупки в кутиите с понарол.

Сега вече нямаше никакъв смисъл кожените облекла да се предават на съхранение през лятото.

И без това насекомите ги изяждаха, размножавайки се още по-бързо.

Накрая небето почерня. Черно-чернеещо се от насекоми. Късно е, за да се предприеме каквото и да е. Започнаха епидемии и глад. Беше извикана войската.

Но какво можеш да направиш с щикове срещу насекоми? Към всичко това много скоро, когато епидемиите и гладът взеха своя данък, вече не бяха останали и потребители.

Нещо повече, не бяха останали дори, но всъщност по-добре късно, отколкото никога, рекламодатели.

Само насекомите летяха безпорядъчно в зацапания въздух между думите, загубили всякакъв смисъл сега, когато нямаше кой да ги чете.

Очите на насекомите оглеждаха отгоре празния свят, в който не беше останало нищо освен само думи...

Все пак е хубаво, че успях да спася няколко думи, за да напиша този разказ...

Публикувано в списание „Наука и техника“, брой 10/1973 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.